ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 9ης Νοεμβρίου 2000 *

Στην υπόθεση C-148/99,

Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας, εκπροσωπούμενο από τον J. E. Collins, Assistant Treasury Solicitor, επικουρούμενο από τον A. Sutton, barrister, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία του Ηνωμένου Βασιλείου, 14, boulevard Roosevelt,

προσφεύγον,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον P. Oliver, νομικό σύμβουλο, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον C. Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο τη μερική ακύρωση της αποφάσεως 1999/187/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Φεβρουαρίου 1999, σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη όσον αφορά τις δαπάνες του τμήματος

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα Εγγυήσεων, για το 1995 (ΕΕ L 61, σ. 37), κατά το μέτρο που αποκλείει από την κοινοτική χρηματοδότηση δαπάνες ποσού 869 283 λιρών στερλινών (GBP) που πραγματοποιήθηκαν στο προσφεύγον κράτος μέλος στο πλαίσιο του καθεστώτος που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1164/89 της Επιτροπής, της 28ης Απριλίου 1989, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής σχετικά με την ενίσχυση για το κλωστικό λινάρι και την κάνναβη (ΕΕ L 121, σ. 4),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους D. A. O. Edward, προεδρεύοντα του πέμπτου τμήματος, L. Sevón και P. Jann (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: D. Ruiz-Jarabo Colomer
γραμματέας: L. Hewlett, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 29ης Μαρτίου 2000,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 11ης Μαΐου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 22 Απριλίου 1999, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 173, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230, πρώτο εδάφιο, ΕΚ), τη μερική ακύρωση της αποφάσεως 1999/187/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Φεβρουαρίου 1999, σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη όσον αφορά τις δαπάνες του τμήματος Εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα Εγγυήσεων, για το 1995 (ΕΕ L 61, σ. 37, στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση), κατά το μέτρο που αποκλείει από την κοινοτική χρηματοδότηση δαπάνες ποσού 869 283 λιρών στερλινών (GBP) που πραγματοποιήθηκαν στο προσφεύγον κράτος μέλος στο πλαίσιο του καθεστώτος που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1164/89 της Επιτροπής, της 28ης Απριλίου 1989, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής σχετικά με την ενίσχυση για το κλωστικό λινάρι και την κάνναβη (ΕΕ L 121, σ. 4).

2 Το ποσό αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι οι ενισχύσεις που κατέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο στους παραγωγούς κλωστικού λιναριού για επιφάνεια 1 903 εκταρίων αποδόθηκαν από την Επιτροπή μόνον για 100 εκτάρια.

Το νομικό πλαίσιο

3 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1308/70 του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1970, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του λίνου και της καννάβεως (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005,

σ. 123), προβλέπει ενίσχυση για κάθε παραγωγή λίνου που προορίζεται για την παραγωγή ινών. Το άρθρο 4, όπως προκύπτει από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 814/76 του Συμβουλίου, της 6ης Απριλίου 1976 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/015, σ. 14), ορίζει, στις παραγράφους 1 και 2:

«1. Καθιερώνεται ενίσχυση για το λίνο που προορίζεται κυρίως για την παραγωγή ινών και για την κάνναβι, τα οποία παράγονται εντός της Κοινότητος.

Η ενίσχυση αυτή, ενιαίου ποσού για καθένα από τα προϊόντα αυτά σε όλη την Κοινότητα, καθορίζεται κάθε έτος (...).

2. Το ποσό της ενισχύσεως καθορίζεται ανά εκτάριο εκτάσεως στην οποία έχει γίνει σπορά και συγκομιδή, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η ισορροπία μεταξύ του αναγκαίου στην Κοινότητα όγκου παραγωγής και των δυνατοτήτων διαθέσεως της παραγωγής (...).

(...)»

4 Δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφοι 4 και 5, του κανονισμού 1308/70, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 814/76, το Συμβούλιο και η Επιτροπή έχουν την υποχρέωση να καθορίσουν τις λεπτομέρειες χορηγήσεως της ενισχύσεως. Το άρθρο 12 του κανονισμού 1308/70 ορίζει τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσει η Επιτροπή προς λήψη των σχετικών μέτρων στην οποία περιλαμβάνεται διαβούλευση με την επιτροπή διαχειρίσεως λίνου και καννάβεως.

5 Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που της παρασχέθηκαν με το ανωτέρω άρθρο η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό 1164/89.

6 Το άρθρο 2 του κανονισμού 1164/89 ορίζει:

«Η ενίσχυση χορηγείται για το λινάρι που παράγεται από σπόρους προς σπορά των ποικιλιών:

— που απαριθμούνται στο παράρτημα Α,

ή

— που εξετάζονται από τις αρχές των κρατών μελών προκειμένου να εγγραφούν στον κατάλογο των ποικιλιών λιναριού που προορίζονται κυρίως για την παραγωγή ινών.»

7 Η δεύτερη περίπτωση του άρθρου 2 προστέθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 174/81 της Επιτροπής, της 22ας Ιανουαρίου 1981, περί τροποποιήσεως του κανονισμού (ΕΟΚ) 771/74 «περί των λεπτομερειών των σχετικών με την ενίσχυση για το λίνο και την κάνναβι» (ΕΕ L 20, σ. 13). Η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού επισημαίνει, όσον αφορά την τροποποίηση του παλαιού άρθρου 2, το πεδίο εφαρμογής του οποίου περιοριζόταν στη σπορά των ποικιλιών που απαριθμούνταν σε παράρτημα, ότι «η διάταξη αυτή έχει για συνέπεια την εξαίρεση από το ευεργέτημα της ενισχύσεως των νέων ποικιλιών λίνου που προορίζονται κυρίως για την παραγωγή ινών, που είναι υπό μελέτη εκ μέρους των αρχών των κρατών μελών προκειμένου να εγγραφούν στον κατάλογο των ποικιλιών· ότι η κατάσταση αυτή κινδυνεύει να αποθαρρύνει την ανάπτυξη νέων ποικιλιών του λίνου αυτού· ότι, προς αποφυγή του κινδύνου αυτού, πρέπει να προσαρμοσθεί η εν λόγω διάταξη».

8 Το 1997, η δεύτερη περίπτωση καταργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 624/97 της Επιτροπής, της 8ης Απριλίου 1997, για τροποποίηση του κανονισμού 1164/89 (ΕΕ L 95, σ. 8).

9 Η οδηγία 72/180/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 14ης Απριλίου 1972, περί καθορισμού των χαρακτηριστικών και των ελαχίστων προϋποθέσεων για την εξέταση ποικιλιών καλλιεργουμένων φυτικών ειδών (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/007, σ. 225), θεσπίζει τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι επίσημες εξετάσεις που ορίζονται σε κάθε κράτος μέλος για την εγγραφή νέων ποικιλιών φυτικών ειδών στον εθνικό κατάλογο. Στο παράρτημα ΙΙ, μέρος Α, σημείο 5.6, η οδηγία αυτή καθορίζει τις ελάχιστες γενικές προϋποθέσεις που εφαρμόζονται στις σχετικές με τον λίνο εξετάσεις, όσον αφορά τα διακριτικά του στοιχεία, τη σταθερότητά του και την ομοιογένειά του, και προβλέπει ότι οι εξετάσεις αυτές πρέπει να πραγματοποιούνται ετησίως τουλάχιστον σε δύο αγροκτήματα.

Το ιστορικό της διαφοράς και η διαδικασία εκκαθαρίσεως του οικονομικού έτους 1995

10 Το 1994, άρχισε στο Ηνωμένο Βασίλειο, δοκιμαστικά, η καλλιέργεια μιας νέας ποικιλίας κλωστικού λιναριού, επονομαζόμενη «Klasse», με προορισμό να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγή ινών λιναριού για την αυτοκινητοβιομηχανία. Η ποικιλία «Klasse», ενόψει της εγγραφής της στον εθνικό κατάλογο του Ηνωμένου Βασιλείου των ποικιλιών λιναριού, οι οποίες κατ' αρχήν προορίζονταν για την παραγωγή ινών, αποτέλεσε αντικείμενο πολλών εξετάσεων. Η κατηγορία αυτή εγγράφηκε στον εθνικό κατάλογο στα τέλη του 1996. Εντούτοις, δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα Α του κανονισμού 1164/89.

11 Κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 1995, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου, βάσει του άρθρου 2, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 1164/89, χορήγησαν ενισχύσεις στους καλλιεργητές της ποικιλίας «Klasse» για συνολική επιφάνεια 1 903 εκταρίων.

12 Το 1995 και 1996, οι υπηρεσίες της Επιτροπής προέβησαν σε επιτόπιες επιθεωρήσεις. Η Επιτροπή, σε έγγραφο της 26ης Ιουλίου 1996 που απηύθυνε στην Κυβέρνηση του

Ηνωμένου Βασιλείου, στο οποίο επισύναψε την έκθεση επιθεωρήσεως, τόνισε ότι η δικαιολογία για τη σπορά της ποικιλίας «Klasse» σε μεγάλες εκτάσεις ήταν η συνέχιση βιομηχανικών δοκιμών, που δεν προβλέπονταν στην κοινοτική κανονιστική ρύθμιση, και επομένως η δυνάμενη να χορηγηθεί ενίσχυση έπρεπε προδήλως να περιοριστεί στις εκτάσεις που αναμφιβόλως θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως πειραματικές καλλιέργειες, καθώς και ότι εξεταζόταν, κατά συνέπεια, το ενδεχόμενο οικονομικής φύσεως προσαρμογών.

13 Η Επιτροπή, με τηλεομοιοτυπία που απηύθυνε στις 18 Ιουλίου 1997 στις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου, διευκρίνισε ότι, αν δεν είχε αποδείξεις μεταποιήσεως της συγκομιδής, η ενίσχυση θα περιοριζόταν σε 100 περίπου εκτάρια, που κατά τη γνώμη της συνιστούν μέγιστη έκταση προς τον σκοπό βιομηχανικής δοκιμής.

14 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, φρονώντας ότι δεν υπάρχει νομική βάση δικαιολογούσα τον περιορισμό σε 100 εκτάρια της επιλέξιμης για χορήγηση της ενισχύσεως εκτάσεως, με έγγραφο της 4ης Δεκεμβρίου 1997, προσέφυγε ενώπιον του συμβιβαστικού οργάνου, που συστάθηκε με την απόφαση 94/442/ΕΚ της Επιτροπής, της 1ης Ιουλίου 1994, σχετικά με τη θέσπιση διαδικασίας συμβιβασμού στο πλαίσιο της εκκαθάρισης των λογαριασμών του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεως, ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων (ΕΕ L 182, σ. 45). Το συμβιβαστικό όργανο, στην τελική έκθεσή του του Μαΐου 1998, εξέφρασε την κατανόησή του για «την αμηχανία των βρετανικών αρχών ενώπιον του προτεινόμενου από τις υπηρεσίες της Επιτροπής αναδρομικού περιορισμού σε 100 εκτάρια της επιλέξιμης για χορήγηση της ενισχύσεως εκτάσεως για μια από τις εξεταζόμενες ποικιλίες». Το όργανο αυτό διαπίστωσε ότι ενίσχυση χρηματοδοτούσα όλες τις δαπάνες παραγωγής της ποικιλίας «Klasse» ήταν μάλλον υπερβολική και θα ήταν δικαιολογημένη μια «σχετικά υψηλή διόρθωση για την εν λόγω ενίσχυση».

15 Παρ' όλ' αυτά, η Επιτροπή ενέμεινε στην άποψή της ότι έκταση 100 εκταρίων αρκούσε πλήρως για τις επίμαχες πειραματικές δοκιμές. Με την προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή αρνήθηκε να αναγνωρίσει το ποσό των 869 283 GBP, που αντιστοιχεί σε 1 803 εκτάρια καλλιεργημένων εκτάσεων. Η προσφυγή στρέφεται κατά της αποφάσεως αυτής.

Η προσφυγή

16 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου ζητεί από το Δικαστήριο να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση καθόσον με αυτήν αποκλείεται από την κοινοτική χρηματοδότηση το ποσό των 869 283 GBP, που αντιστοιχεί στις ενισχύσεις που χορήγησαν οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του καθεστώτος που θεσπίστηκε με τον κανονισμό 1164/89, και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

17 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή του Ηνωμένου Βασιλείου και να καταδικάσει το προσφεύγον στα δικαστικά έξοδα.

18 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προβάλλει τέσσερις λόγους προς στήριξη της αιτήσεώς της ακυρώσεως:

— η προσβαλλομένη απόφαση είναι αντίθετη προς τον κανονισμό 1164/89 δεδομένου ότι ο κανονισμός αυτός δεν περιέχει καμία αιτιολογία για τον περιορισμό σε 100 εκτάρια της χορηγούμενης βάσει του επιδίκου καθεστώτος ενισχύσεως·

— η απόφαση είναι παράνομη καθόσον η Επιτροπή δεν έχει αρμοδιότητα περιορισμού του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού 1164/89 χωρίς τήρηση των προβλεπόμενων στο άρθρο 12 του κανονισμού 1308/70 διαδικασιών·

— η απόφαση είναι αυθαίρετη και στερείται αιτιολογίας·

— η απόφαση αποτελεί στην πραγματικότητα νομοθετική πράξη με αναδρομική ισχύ, αντίθετη προς τις αρχές της ασφαλείας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

19 Η Επιτροπή θεωρεί ότι όλοι αυτοί οι λόγοι είναι αβάσιμοι.

Επί του πρώτου, του δευτέρου και του τετάρτου λόγου

20 Με τον πρώτο, τον δεύτερο και τον τέταρτο λόγο, που αρμόζει να εξεταστούν από κοινού, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου ισχυρίζεται ότι η προσβαλλομένη απόφαση είναι αντίθετη προς τον κανονισμό 1164/89, επειδή ο κανονισμός δεν περιέχει κανένα στοιχείο βάσει του οποίου να μπορεί να δικαιολογηθεί ο περιορισμός σε ορισμένη έκταση των καταβλητέων βάσει του σχετικού καθεστώτος ενισχύσεων. Στο μέτρο που η ποικιλία «Klasse» αποτέλεσε αδιαμφισβήτητα το αντικείμενο εξετάσεων προκειμένου να εγγραφεί στον εθνικό κατάλογο και δεν διαπιστώθηκε καμία κατάχρηση εκ μέρους των καλλιεργητών, οι εν λόγω ενισχύσεις, που χορηγήθηκαν από τις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου στους καλλιεργητές βάσει των ισχυουσών κοινοτικών διατάξεων, πρέπει να αποδοθούν από την Επιτροπή στο σύνολό τους.

21 Η Επιτροπή, υπό την κάλυψη διοικητικής αποφάσεως, προχώρησε στην πραγματικότητα στη λήψη νομοθετικού μέτρου που έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού 1164/89. Η προσβαλλομένη απόφαση όμως είναι παράνομη, εφόσον η Επιτροπή δεν έχει αρμοδιότητα περιορισμού του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού αυτού χωρίς τήρηση των προβλεπομένων συναφώς από τον κανονισμό 1308/70 διαδικασιών, δηλαδή τη διαβούλευση με την επιτροπή διαχειρίσεως λίνου και καννάβεως. Η διαδικασία αυτή ουδέποτε κινήθηκε από την Επιτροπή.

22 Επιπλέον, η προσβαλλομένη απόφαση, καθόσον είναι αναδρομικής ισχύος, παραβιάζει την αρχή της ασφαλείας δικαίου και την αρχή της προστασίας της δικαιολο-

γημένης εμπιστοσύνης. Για το όριο των 100 εκταρίων έγινε για πρώτη φορά λόγος στην τηλεομοιοτυπία της Επιτροπής της 18ης Ιουλίου 1997, ενώ οι επίδικες ενισχύσεις είχαν ήδη χορηγηθεί στους καλλιεργητές, καλοπίστως και σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία, μεταξύ 1994 και 1995.

23 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου επικαλείται την απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Οκτωβρίου 1998, C-233/96, Δανία κατά Επιτροπής, (Συλλογή 1998, σ. I-5759, σκέψη 38), σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή δεν μπορεί, κατά τον χρόνο της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, να επιλέξει ερμηνεία η οποία αφίσταται της συνήθους εννοίας των χρησιμοποιουμένων όρων. Εφόσον το γράμμα του κανονισμού 1164/89 είναι σαφές, υπό την έννοια ότι δεν περιλαμβάνει περιορισμό, η αναδρομικής ισχύος προσβαλλομένη απόφαση παραβιάζει τις αρχές της ασφαλείας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

24 Κατ' αρχάς, η Επιτροπή θεωρεί ότι είχε δικαίωμα περιορισμού των εν λόγω ενισχύσεων. Κατά την άποψή της, η σπορά 1 903 εκταρίων για δήθεν πειραματικούς σκοπούς συνιστά κατάχρηση και δεν μπορεί να καλυφθεί από το τμήμα εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ. Μολονότι είναι αληθές ότι ο κανονισμός 1164/89 δεν περιορίζει ρητώς τη μέγιστη δοκιμαστικά καλλιεργημένη έκταση, είναι σαφές ότι οι παραγωγοί δεν μπορούν να παράγουν, βάσει αυτού, απεριόριστες ποσότητες, αλλά η καλλιεργημένη έκταση πρέπει να είναι εύλογη και ανάλογη προς τις επιστημονικές ανάγκες. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να ληφθεί υπόψη η οδηγία 72/180, η οποία προβλέπει τις ελάχιστες προϋποθέσεις σποράς προκειμένου να υπάρξουν αξιόπιστα στοιχεία και διευκρινίζει ότι δύο εκτάρια πειραματικής εκτάσεως επαρκούν προς τούτο.

25 Στη συνέχεια, σύμφωνα με την Επιτροπή, ο κανονισμός 1164/89 αφορά επιστημονικές και όχι βιομηχανικές δοκιμές. Συνεπώς, δεν υπέχει υποχρέωση επιστροφής ποσών που χορηγήθηκαν ως ενίσχυση. Ως εκ τούτου, η απόφαση της

Επιτροπής να χορηγήσει ενίσχυση για βιομηχανικές δοκιμές που δεν υπερβαίνουν τα 100 εκτάρια πρέπει να εκληφθεί ως χαριστική παροχή.

26 Τέλος, η Επιτροπή τονίζει ότι το επίδικο λινάρι ουδέποτε μεταποιήθηκε, αλλά παρέμεινε στους αγρούς όπου και σάπισε. Επομένως, οι δοκιμές δεν κατέληξαν σε αποτέλεσμα, πράγμα το οποίο δέχθηκε η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου σε έγγραφο της 4ης Δεκεμβρίου 1997. Συνεπώς, δεν μπορούν να χορηγηθούν κοινοτικές ενισχύσεις υπό τέτοιες συνθήκες, εφόσον η υποχρέωση μεταποιήσεως της εσοδείας είναι «εγγενής» στο άρθρο 2 του κανονισμού 1164/89.

27 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσβαλλομένη απόφαση μπορούσε να ληφθεί διά της διοικητικής οδού και εντός των ορίων των συναφών αρμοδιοτήτων της, αμφισβητεί δε ότι ενήργησε ως νομοθέτης.

28 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι δεν αμφισβητεί πλέον ότι ο κανονισμός 1164/89 μπορεί να καλύπτει και βιομηχανικές δοκιμές.

29 Παρ' όλ' αυτά, η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι ο περιορισμός των επιδίκων ενισχύσεων σε έκταση 100 εκταρίων αποτέλεσε αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και Επιτροπής, όπως προκύπτει από την τηλεομοιοτυπία της 18ης Ιουλίου 1997 που απηύθυνε η Επιτροπή στις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου.

30 Το Ηνωμένο Βασίλειο, δεχόμενο ότι πράγματι διεξήχθησαν συνομιλίες μεταξύ των δύο μερών, αμφισβήτησε ότι υπήρξε συμφωνία επί της αρχής του περιορισμού σε 100

εκτάρια. Η τηλεομοιοτυπία της Επιτροπής αποτελεί μονομερή λήψη θέσεως προς την οποία δεν συμφώνησε η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου.

31 Επί του τελευταίου αυτού σημείου, που αρμόζει να εξεταστεί πρώτο, αρκεί η διαπίστωση ότι η επίδικη τηλεομοιοτυπία αποτελεί απλώς μονομερή λήψη θέσεως και ότι η Επιτροπή δεν προσκόμισε άλλα αποδεικτικά στοιχεία για να αποδείξει ότι είχε επέλθει συμφωνία. Επομένως, το επιχείρημα της Επιτροπής το οποίο αντλείται από την ύπαρξη της συμφωνίας αυτής πρέπει να απορριφθεί. Περαιτέρω, η προσφυγή του Ηνωμένου Βασιλείου ενώπιον του συμβιβαστικού οργάνου τον Δεκέμβριο του 1997 ενισχύει την άποψη ότι η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου δεν είχε συμφωνήσει στον περιορισμό των ενισχύσεων εκ μέρους της Επιτροπής τον Ιούλιο του 1997.

32 Δεύτερον, ως προς το επιχείρημα ότι η προσβαλλομένη απόφαση είναι παράνομη για τον λόγο ότι η Επιτροπή δεν είχε δικαίωμα μονομερούς και αναδρομικού περιορισμού των επίδικων ενισχύσεων σε μέγιστη επιφάνεια 100 εκταρίων, πρέπει κατ' αρχάς να ληφθεί υπόψη το γράμμα του κανονισμού 1164/89. Ούτε το άρθρο 2, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού αυτού, δυνάμει του οποίου χορηγείται η ενίσχυση για το λινάρι που παράγεται από τις καλλιέργειες των ποικιλιών που εξετάζουν οι αρχές των κρατών μελών για την εγγραφή τους στον εθνικό κατάλογο ποικιλιών, ούτε άλλες διατάξεις του ιδίου κανονισμού προβλέπουν οποιονδήποτε περιορισμό των επιλέξιμων για χορήγηση της επίμαχης ενισχύσεως καλλιεργημένων εκτάσεων.

33 Αντιθέτως, από το ιστορικό θεσπίσεως του άρθρου 2 του κανονισμού 1164/89 όπως εκτίθεται στις σκέψεις 5 έως 8 της παρούσας αποφάσεως, προκύπτει ότι η δεύτερη περίπτωση του άρθρου αυτού ρητώς τέθηκε προκειμένου να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη νέων ποικιλιών λιναριού μέσω της χρησιμοποιήσεως δοκιμαστικών καλλιεργειών, υπό τον έλεγχο των εθνικών αρχών. Μολονότι είναι δυνατόν, όπως τόνισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η Επιτροπή, ο όγκος της δοκιμαστικής παραγωγής να έφθασε σε πολύ υψηλό επίπεδο, γεγονός που θα μπορούσε να αποτελέσει λόγο καταργήσεως της δευτέρας περιπτώσεως του άρθρου 2 του κανονισμού

1164/89 το 1997, εντούτοις η διάταξη αυτή είχε εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση, η οποία ανάγεται στο οικονομικό έτος 1995.

34 Περιορισμός των δοκιμαστικών εκτάσεων δεν προκύπτει ούτε από άλλες νομοθετικές διατάξεις που είναι εφαρμοστέες στην παρούσα υπόθεση. Συγκεκριμένα, η οδηγία 72/180, η οποία αφορά τον καθορισμό των χαρακτηριστικών και των ελαχίστων προϋποθέσεων για την εξέταση των ποικιλιών που μπορούν να περιληφθούν στον κοινό κατάλογο ποικιλιών καλλιεργουμένων φυτικών ειδών, ουδεμία σχέση έχει με τις χορηγούμενες ενισχύσεις για τις δοκιμαστικές φυτείες και δεν περιέχει καμία διάταξη σχετική με τον περιορισμό των φυτειών αυτών.

35 Μολονότι είναι αληθές ότι ο κανονισμός 1164/89 δεν επιτρέπει τη χορήγηση των επιδίκων ενισχύσεων για δοκιμαστικές σπορές σε απεριόριστες εκτάσεις, παρ' όλ' αυτά πρέπει να τονιστεί ότι η διαχείριση των ενισχύσεων γίνεται υπό τον έλεγχο του οικείου κράτους μέλους, που πρέπει να μεριμνά ώστε να μην υπάρχει κατάχρηση, η δε σπορά να πραγματοποιείται εντός ευλόγων ορίων όσον αφορά τη σχεδιαζόμενη εξέταση. Υπό τις συνθήκες της παρούσας υποθέσεως όμως, από κανένα στοιχείο δεν συνάγεται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν τήρησε την υποχρέωση αυτή και ότι οι φυτείες λιναριού της ποικιλίας «Klasse» υπερέβαιναν προφανώς την έκταση που ήταν αναγκαία για τις σχετικές εξετάσεις. Συγκεκριμένα, η μομφή, που διατύπωσε γενικώς η Επιτροπή, ότι υπάρχει κατάχρηση εκ μέρους των καλλιεργητών, ούτε αποδείχθηκε ούτε διευκρινίστηκε.

36 Όσον αφορά το επιχείρημα της Επιτροπής ότι το λινάρι έπρεπε να αποτελέσει αντικείμενο μεταποιήσεως ώστε να μπορούν να χορηγηθούν ενισχύσεις για τη σπορά του, δεν βρίσκει έρεισμα στις εφαρμοστέες διατάξεις. Τέτοιου είδους υποχρέωση δεν είναι «εγγενής» στο άρθρο 2 του κανονισμού 1164/89, καθόσον προκύπτει σαφώς από τα άρθρα 3 έως 8 του κανονισμού αυτού, τα οποία καθορίζουν λεπτομερώς τις προϋποθέσεις χορηγήσεως της ενισχύσεως, ότι η ενίσχυση χορηγείται για τις καλλιεργημένες εκτάσεις και όχι για τη μεταποίηση της εσοδείας, η οποία κατά κανόνα γίνεται πολλά έτη αργότερα. Εξάλλου, μολονότι οι ενισχύσεις χορηγούνται για τις υπό εξέταση καλλιέργειες, ένας ορισμένος κίνδυνος να αποβούν αρνητικές οι εξε-

τάσεις αυτές και να μη μπορέσει να λάβει χώρα μεταποίηση είναι εγγενής προς την έννοια αυτή. Επομένως, αυτό το επιχείρημα της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί.

37 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η προσβαλλομένη απόφαση είναι παράνομη, καθόσον αποκλείει από την κοινοτική χρηματοδότηση τις δαπάνες 869 283 GBP που πραγματοποιήθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει της ενισχύσεως για το κλωστικό λινάρι, καθόσον η απόφαση αυτή ελήφθη κατά παράβαση του άρθρου 2 του κανονισμού 1164/89. Συνεπώς, η προσβαλλομένη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέτρο αυτό.

Επί του τρίτου λόγου

38 Εφόσον από την εξέταση του πρώτου, του δευτέρου και του τετάρτου λόγου προέκυψε η μερική ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως, παρέλκει η εξέταση του τρίτου λόγου.

Επί των δικαστικών εξόδων

39 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι το Ηνωμένο Βασίλειο διατύπωσε σχετικό αίτημα και η Επιτροπή ηττήθηκε, επιβάλλεται να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Ακυρώνει την απόφαση 1999/187/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Φεβρουαρίου 1999, σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη όσον αφορά τις δαπάνες του τμήματος Εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα Εγγυήσεων, για το 1995, καθόσον με την απόφαση αυτή αποκλείονται από την κοινοτική χρηματοδότηση οι δαπάνες 869 283 GBP που πραγματοποιήθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας στο πλαίσιο του καθεστώτος που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1164/89 της Επιτροπής, της 28ης Απριλίου 1989, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής σχετικά με την ενίσχυση για το κλωστικό λινάρι και την κάνναβη.**

2) **Καταδικάζει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα δικαστικά έξοδα.**

Edward Sevón Jann

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 9 Νοεμβρίου 2000.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

A. La Pergola